

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-11653-012
Otsuse kuupäev	23. nov 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	Saue Sport OÜ, 12196008
Tarbija nõue	Ettemaksu tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	12. nov 2020

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada;
2. osahingul Saue Sport tagastada tarbijale 100,00 (üks sada) eurot;
3. kaupljal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija teatas 19.veebruari 2020 kauplajale, et soovib rentida ühekohalise kajaki Võhandu Maratoniks koos selle kohale toomisega Tamula järve äärde. Kaupleja esitas 20.veebruari 2020 tarbijale arve 200107 Wind Solo Pe kajaki rentimiseks Võhandu Maratoniks. Tarbija tasus kauplaja arve (100,00 eurot) 20.veebruari 2020 maksekorraldusega nr 960.

6.juulil 2020 teatas tarbija, et soovib broneeringu tühistada; 13.juulil 2020 palus tarbija ettemaks tagastada. Kaupleja selgitas, et tarbija omandas broneeringuga eksklusiivse õiguse kajaki kasutamiseks, mille tõttu lükkas kauplaja tagasi teiste huviliste rendisoovid. Kompromissi korras nõustus kauplaja tühistama broneeringu, kui leidub huvitatud isik, kes on valmis broneeringu üle võtma.

Tarbija leiab, et andis broneeringu tühistamisest teada piisava ajavaruga, mis võimaldab kaupljal uusi kliente leida. Kaupleja oli teadlik Võhandu Maratoni toimumise aja muutmisest ega võtnud tarbijaga enne esialgset toimumise aega ühendust. Tarbija nõuab kaupljal 100,00 euro tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et tarbija nõue on põhjendamatult. Tarbija ei teatanud kauplajale Võhandu maratoni aja muutmisest ega uuest ajast. Kaupleja on teinud lepingu täitmiseks

kulutusi, so broneerinud majutuse. Leping jäi täitmata tarbijast tingitud põhjustest, millest tulenevalt jääb käsiraha kauplejale.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Komisjonile esitatud asjaoludest ja tõenditest saab järeldada, et lepingu sisuks oli nii üürilepingu kui ka transporditeenuse elemente. Kaupleja kohustus andma üüritud kajaki tarbijale üle Võhandu maratoni stardiks ettenähtud ajal Tamula järve ääres ning tarbija kohustus selle kasutamise eest tasuma.

Seega on tegemist segatüüpi lepinguga, mille täitmise hindamisel tuleb lähtuda vaidluse esemele vastava lepinguliigi sätetest. Vaidluse kontekstis omab eelkõige tähendust kajaki (vallasasja) kasutamise õigusega seonduv.

Eelnevat kokku võttes on õigussuhtel peamises üürilepingu iseloom ning vaidluse lahendamisel tuleb lähtuda üürisuhet reguleerivatest sätetest.

VÕS § 271 kohaselt kohustub üürileandja andma üürnikule kasutamiseks asja ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest tasu. VÕS § 276 järgi on üüritud asja üürniku kasutusse andmine üürileandja põhikohustuseks. Poolte selgituste ja esitatud tõendite järgi oli lepingu tähtaeg määratud kokkulepitud sündmusega, so Võhandu Maratoni toimumise ajaga. Poolte käitumisest saab järeldada, et mõlemad pooled olid teadlikud maratoni tähtaja muutmisest ja arvestasid sellega lepingu täitmisel.

Vaidlust ei ole selles, et üürnik kaotas enne asja üleandmise tähtaja saabumist huvi lepingu täitmise vastu ja teatas kauplejale broneeringu tühistamisest. Tarbija avaldus on hinnatav lepingu ülesütlemisena VÕS § 322 tähenduses.

VÕS § 322 lg 1 järgi võib vallasasja üürnik tähtajalise üürilepingu üles öelda, teatades sellest 30 päeva ette, kui asi on üüritud muul kui üürniku majandus- või kutsetegevusse kuuluval eesmärgil ja üürileandja on andnud vallasasja üürile oma majandus- või kutsetegevuses. Üürileandjal ei ole õigust nõuda sellise ülesütlemisega tekitatud kahju hüvitamist. Sätestatust üürniku kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

Vaidlust ei ole selles, et kaupleja majandustegevuseks on muu hulgas spordi- ja matkatarvete üürimine; lepingu sõlmimisel on pooled avaldanud, et lepingu sõlmimise eesmärgiks on osalemine avalikul spordiüritusel, mis ei ole hinnatav tarbija majandustegevusena. Seega on VÕS § 322 kohaldamise eeldused täidetud.

Võhandu maraton toimus 5.septembril 2020. Maratoni korraldaja avaldas sellekohase teate 20.märtsil 2020; mõlemad pooled olid maratoni toimumise aja muutmisest teadlikud ning lähtusid sellest. Tarbija ütles lepingu üles 6.juuli 2020 e-kirjaga, millele kaupleja on vastanud 14.juuli 2020 e-kirjaga.

Komisjon selgitab kauplejale, et lepingu ülesütlemine on ühepoolne kujundusõigus, mis ei vaja kehtivaks muutumiseks teise poole nõustumust. TsÜS § 69 lg 1 järgi muutub kindlale isikule tehtud tahteavaldus kehtivaks kättesaamisega. Komisjon loeb lepingu ülesütlemise tahteavalduse vaieldamatult kättesaaduks 14.juulil 2020, kui kaupleja on tarbijale vastanud.

Lepingu ülesütlemine vabastab mõlemad pooled nende lepinguliste kohustuste täitmisest. Kui ülesütlemiseks õigustatud isikul ei ole ülesütlemise tõttu juba täidetud kohustuste vastu enam

huvi, võib ta lepingu ülesütlemise laiendada ka juba täidetud kohustustele. Üleantu tagastamisele kohaldatakse vastavalt §-des 189-191 ettenähtut (VÕS § 196 lg 4). Lepingupool, kes peab asjaoludest tulenevalt mõistlikult ette nägema lepingu ülesütlemise võimalikkust, peab hoolitsema selle eest, et lepingu ülesütlemise korral oleks üleantu tagastamine võimalik.

Eelnevat kokku võttes on tarbija vallasasja üürilepingu ülesütlemisest teatanud kauplejale rohkem kui 30 päeva ette. Tahteavaldus oli õiguspärane ning lõpetas lepingu. Tarbija ei ole kauplejalt mingit sooritust saanud; tarbijal on õigus nõuda ettemaksuna tasuta tagastamist. Kauplejal puudub õigus nõuda tarbijalt kahju (kulutuste) hüvitamist.

Komisjon peab vajalikuks selgitada kauplejale, et VÕS § 14-1 järgi peab tarbijaga lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav kaupleja tegema tarbijale enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija poolt siduva pakkumise tegemist selgel ja tarbijale arusaadaval viisil teatavaks muu hulgas asjaolud, mille suhtes võib tarbijal olla oluline äratuntav huvi.

Kaupleja renditingimused on vastuolulised ja sõnakasutuses eksitavad. Renditingimuste mitmes sättes kasutatakse laenulepingule viitavaid mõisteid. Ebaselge ja vastuolulise keelekasutuse ning vähese informatiivsuse tõttu jääb laenutustasu, broneerimistasu, tagatisraha ja trahvi iseloom ebaselgeks. Samuti jääb ebaselgeks, kas ettemaksuna tasutav broneerimistasu suurus vastab tarbija kogu maksekohustusele või mitte.

Selleks, et kauplejale üleantud summat (broneerimistasu) saaks käsitada käsirahana, pidanuks kaupleja tõendama, et koos lepingu sõlmimisega või siis ka hiljem sõlmisid pooled lepingu täitmise tagamiseks käsiraha kokkuleppe. Sellekohaseid tõendeid kaupleja esitanud ei ole. Kaupleja on rikkunud lepingueelse teabe andmise kohustust. Komisjoni hinnangul pidi kaupleja ära tundma tarbija huvi teada, kas kaupleja poolt nõutaval broneerimistasul võib olla tehingu täitmist tagav (karistuslik) iseloom. Kuna kaupleja ei ole seda asjaolu lepingueelselt selgitanud ja tõendid käsiraha kokkuleppe sõlmimise kohta puuduvad, asub komisjon seisukohale, et pooled ei taganud lepingu täitmist käsirahaga ning kauplejal puudub õigus broneerimistasule VÕS § 157 lg 1 alusel.

Komisjon peab vajalikuks osundada ka tsiviilkäibes nõutavale hea usu põhimõttele, mille alusel eeldatakse lepingulises suhtes tasakaalu. Kaupleja väljatöötatud ja tüüptingimustena kasutatavate renditingimuste kuuendas osas on kaupleja ette näinud endale võimaluse broneerimiskeskonnas tehtud tellimus kas osaliselt või täielikult igal ajal tühistada. Samas ei ole tellimuse tühistamise võimalust broneerijale üldse ette nähtud; selgitatud ei ole ka seadusest tulenevat lepingu ülesütlemise õigust.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija on lepingu õiguspäraselt üles öelnud ning nõue lepingu alusel üleantu tagastamiseks on põhjendatud ja tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/